

Čo Oju 2016

aneb Cesta tam a hodně brzo zase zpátky

Tenhle text nebude o tom, jak se staví C1, C2 a C3, kdo útočil a kdo neútočil na vrchol, kdo to kde otočil a kolik kilo jsme táhli na hrbu. Nebo vlastně primárně nebude o tom všem, o čem tyhle texty bývají.

Hned na úvod je totiž potřeba napsat, že lidsky se expedice Čo Oju pod vedením Honzy Trávy Trávníčka vydařila luxusně – i v počtu jedenácti lidí to klapalo a na vrchol se nakonec po velkém boji vydrápali tři účastníci zájezdu (Marek Novotný, Tráva, Alda Bílek). Slepý horolezec Honza Říha dal svůj výškový rekord, otáčel v 7.500 metrech, což je výkon, před nímž je potřeba smeknout, a já smekám ještě hlouběji a hučku házím v nekonečno, neb jsem měl tu možnost s Honzíkem strávit docela dlouhou dobu. Je to srdcař až běda a skvělý parták. A tolik asi k tomu klasickému horolezeckému tématu, které většinou po skončení expedic plní stránky magazínů barvitým popisem kdo, kdy, kde a v kolika.

Trénoval jsem na tuhle expedici dost dlouho. Nejsem nijak zázračný lezec, spíš patřím do kategorie lepší vysoko-horský turista. Lézt na „osmu“ pro mě bylo z kategorie klukovských snů a lehce

naivních představ o tom skutečném chlapském dobrodružství, co se odehrává na osmitisícovkách. Už kdysi dávno jsme se s Miskou domlouvali, že jak bude příležitost, tak se spolu vydáme na Čo Oju, která by měla klást nejmenší odpor, je to vlastně chodák, ba co víc, dá se to vyjet na běžkách! Po expedici na K2 se přidal Tráva a další a najednou nás bylo jak v Klapzubově jedenáctce. Organizační přípravy expedice pro takto početný mančaft si asi Tráva docela užil, notabene když jsme směřovali do Tibetu, kde je všechno mnohem složitější než v pohodovém Nepálu.

Komplikace začínají hned druhý den v Káthmándú, kdy se dozvídáme, že nedostaneme víza do Tibetu, protože tři členové mají v pasu razítko z Pákistánu (OK, to bych ještě pochopil) a jeden má vízum kešské (slepý Honza)!!! Ale že prý to bude vadit jen dva týdny, stačí počkat a pak se v pohodě zhruba za tři týdny můžeme vydat do base campu, což by

nám tou dobou bylo platné jako ponožka na dřevěnou nohu. Někdo z agentury nám řekne, že je to snad proto, že čínské vojsko dostalo hlášku, že někdy touto dobou má do Tibetu dorazit špion a nikdo neví, jak vypadá a zda je to muž, či žena. Jasně je jen to, že bude mít v pase vízum z Pákistánu nebo Keni. Tak určitě, náš slepý Honza Říha je prototypem afrického špiona...

V tu chvíli však neskutečně zařaduje Martin Havlena a ve spolupráci s našimi zastupitelskými úřady pro nás během dvou dní ta víza nějakým zázrakem zařídí. Poděkování a poklona patří českým úřadům, které pružně fungovaly a byly schopné velmi operativně vyřešit tuhle hodně nestandardní špionážní story. Jsme jediná expedice, kterou v tom týdnu do Číny pustili, dalších asi dvanáct si vytáhlo černého Petra.

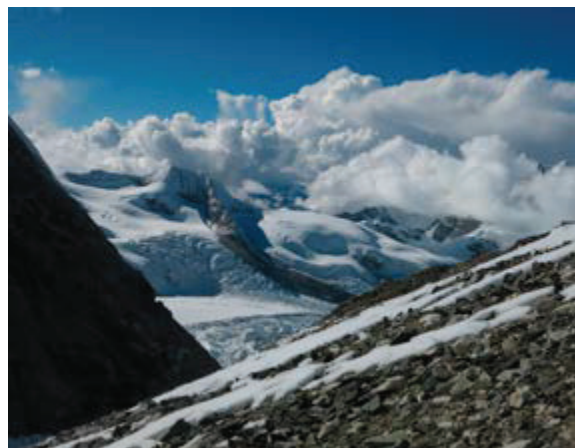
Od přiletu do Lhasy už všechno organizuje armáda. Počínaje skenováním tep-

loty na letišti, zda nemáme ebolu, a organizovaným přesunem až pod kopec konce. Na mytickou Lhasu je dnes smutný pohled. Je to město znásilněné konzumem, čehož symbolem může být třeba to, že hned vedle monumentální Potály si může dát hladový poutník v KFC křupavé kuře plukovníka Sanderse.

Postupně se přes dvě povinné návštěvy „hradů a zámků“ přesunujeme pod base camp, kde je nutné strávit dvě aklimatizační noci. Hned druhý den ráno nám čínský politruk nařizuje sundat českou standardu, pokud nad ní pronto nebude viset rudý čínský prapor. Nikdo z nás ovšem nemá červený trenzář, ze kterých

brat a já cítím, že teď už to vlastně bude jenom horší. Chátrám jako stará stodola a regenerace je v téhle výšce očistec. Klasik praví, že je to mistrovství světa v čekání na počasí. Dodal bych, že je to spíš olympiáda, vrchol kariéry čekatelů na počasí. Člověk musí mít pro tohle podnikání hodně specificky nastavený vnitřní uspořádání. Tedy trpělivost, jistou formu fatalismu a schopnost úplně vypnout jakoukoliv myšlenku, která se netýká kopce, na který se díváme. A já to mám asi úplně naopak. Když nefunguje hlava, tělo jde do kopru mnohem rychleji a já začínám odcházet poměrně rychle. Dva dny po našem příchodu je hezké po-

bychom byli snad schopni vyrobit vlajku říše středu. Čínský ouřada ovšem netuší, že se právě klube ze spacáku ministr zahraničí naší expedice Martin Havlena, který znaje pravidlo „úředníka můžeš vyděsit jedině vyšším úředníkem“ začal vytáčet fiktivní úřad vysokého komisaře v Pekingu. Politruk není protřelý hráč mariáše, takže to nervově nezvládne, vrátí nám vlajku a ještě se co půl hodiny chodí podlézavě ptát, zda jsme ještě přátelé. No nejsme a nikdy jsme nebyli.

Přesun do středního BC nákladákem, co veze asi tunu a půl materiálu a dalších čtrnáct lidí, je dobrodružným skutkem samo o sobě a další den už s karavanou jaků pochodujeme do toho skutečného base campu. Ten je na Čo Oju fakt dost vysoko – 5.700 m. Je to výška, kde se třeba na jiných kopcích staví už C1. Tělo dostává od začátku neskutečně za-

časí, takže různě posedáváme, dlouhé hodiny koukáme na výstupovou trasu a řešíme všechny scénáře výstupu. Pak se to ale zkaží, přichází pozdní monzun a není jisté, jak dlouho tady budeme zavření. V těchto podmínkách se omezené možnosti toho, co se dá pod kopcem dělat, zužují na to, že jsem buď ve stanu a koukám na celtu, nebo sedíme ve společenském stanu a hrajeme šachy. A já rozhodně nemám hlavu nastavenou do pasivního módu, který mi umožňuje soustředit se pouze na nejbližší šachovou partii. Každý den se mi hůře a hůře dýchá, nespál jsem už tři noci a čím dál tím víc cítím, jak mě to tady svírá a přestává mě poslouchat tělo. Nonstop bolest hlavy, mžitky před očima, a být to není tak, že bych měl do hodiny odejít do věčných lovišť, tak přemýšlet v tomto stavu o tom, že se tady nějak zregeneruju

Dobojováno. Jsem odeslán do baráže.

a budu schopen se soustředit na výstup, reálně určitě není.

Probírám s Miskou svůj stav – je mi zle, fyzicky i psychicky, cítím, že odtud musím pryč, dolů, nejspíš i úplně zpátky, protože vnitřně vím, že tudy vlak prostě neprojde. Diagnóza je pravděpodobně rozvíjející se výšková nemoc. Hlásíme na pojišťovnu, že je nutné mě dostat dolů. A ne, opravdu není možné čekat na cer-

tifikovaného lékaře, který stanoví diagnózu, ani na to, až někdo něco zařídí z Česka. Jediná varianta pomoci je, že mě nějak dolů dostane Miska (nejsem na tom tak zle, že bych nemohl chodit, i když se motám jak Maďar v kukuřici) a odsud už se budu muset nějak sám svépomocí prostřílet zpátky do Lhasy a do Káthmándú. Zásadní komplikací je to, že Tibet je vojenská zóna, kde je víc checkpointů než původních vyznačů buddhismu, a je to místo, kde vízum znamená víc než lidský život. Expedice se sem dostane jedinečně na speciální skupinové povolení, jehož originál je nutné mít u sebe, což je ale trochu problém, protože když ho budu mít já na cestu zpátky, tak ho logicky nebudou mít kamarádi v base campu, a vůbec si nechci představovat, co by kdyby. Záchrana je tady možná jedinečně tak, že zraněný je schopen dojít dolů sám nebo ho někdo bude schopen přivázat na jaka, který ho dolů doveče a následně ho složí jak pytel uhlí u vojenského stanoviště, kde vládního zmocněnce bude nejdříve zajímat, zda má dotyčný u sebe víza, a teprve potom (možná) bude řešit jeho zdravotní stav. Není to jak v Nepálu. Tam, když je problém, se volá vrtulník, a pokud není počasí, že

by ani Hanče nevyhnal (nebo to není ve výšce, kam měchačka ani ptáci nelétají), tak je záchrana docela pružná a během několik hodin je člověk v nemocnici v Káthmándú.

Mám tedy u sebe originál víza a budu se modlit ke všem svatým, aby místní indiáni splnili slib, že jej doručí zpátky do base campu. Teda až potom, co mě doručí na letiště. Cesta do Lhasy trvá asi deset hodin autem, přičemž musím šoférem občas zacloumat, aby mi neusnul, ale rytmus mu narušují pravidelné vojenské kontroly, takže moc šancí obrátit nás do škarpy nemá. Pak trochu kalvárie (jenom asi čtyři dny), než se naši nepálské agentuře podaří propašovat mě do letadla ze Lhasy do Káthmándú – místa nejsou, vypadá to, že odsud všichni prchají. Ale pak stojím v Káthmándú a už je všechno snadné.

Ta nejčastější otázka teď zní: „Nelituješ toho, že jsi to tam ještě nezkusil, že jsi vlastně nic nedokázal a přitom tomu obětoval tak moc?“ Odpověď je jednoduchá: „Nelituju ani vteřiny strávené na téhle expedici. Nevylezl jsem nic, to je jasné, dokázal jsem tam asi tolik, co průměrný trekař, ale došlo k zásadnímu srovnání hodnot.“ Ne, nemám na to, abych lezl osmitisícovky, ale o to víc

si chci zalézt na nižších kopcích, kde to celý bude nějak spojený s cestováním, pohybem a lezením. Už se mi nechce na osmu, kde bych musel kopec obléhat vojenskou taktikou a většinu času strávil tím, že budu čekat, zatímco mi hlava pojede na plné obrátky a bude šeptat, že tohle není pro mě. Vylézt osmu byl velký, dlouho prožívaný sen. Nepůjde to, to je fakt, ale zase na druhou stranu, zkusil jsem to a nikdy si nebudu vyčítat, že jsem o takové expedici jenom mluvil. A o to větší obdiv patří těm, kteří tohle dokážou a podnikají. Ne, fakt to není dávačka, a pokud někdo říká, že je to turistika, tak skutečně není. A jestli jo, tak natolik extrémní druh turistiky, že bych to za turistiku neoznačoval. Děkuju všem partákům z expedice a nejvíc samozřejmě svému nejvěrnějšímu druhovi Miskovi. Brachu, bez tebe by to nikdy nešlo tam, a už vůbec ne zpátky. Díky taky sponzorům, pro které jsem tentokrát neodvedl vůbec nic, ale snad

jim to zase tolik vadit nebude. Díky klukům z Tendonu. Ta lana, co mám od vás, ještě dostanou zabrat. Neskutečně si vážím podpory Asola, Garminu, Sanasportu a Olympusu. Věřím, že v budoucnu ještě něco vymyslíme. I když to nebude osma.

text	David Pokorný
foto	J. Trávníček, D. Pokorný

